

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра економіки та фінансів

«28» травня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.04 АСПРАНТСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ СЕМІНАР

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень третій (освітньо – науковий)
(назва освітнього рівня)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(назва галузі знань)

спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Економіка
(назва освітньої програми)

факультет Економічний
(назва факультету)

2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Аспірантський дослідницький семінар» підготовки фахівців на третьому (освітньо – науковому) рівні вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

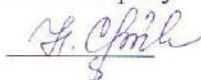
Юрій ЯРЕМКО, доктор економічних наук, доцент.

Вікторія ГРАНОВСЬКА, доктор економічних наук, доцент

Робочу програму навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економіки та фінансів

Протокол № 10 від «16» травня 2019 року

Завідувач кафедри

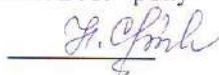

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 051 «Економіка»

Протокол № 10 від «20» травня 2019 року

Голова

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА

Затверджено Вченою радою економічного факультету

Протокол № 10 від «27» травня 2019 року

Голова

Вікторія ГРАНОВСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Змістових частин – 2	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120 год.		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача - 3		3-й	3-й
	Лекції		
	14 год.	14 год.	
	Практичні, семінарські		
	16 год.	16 год.	
	Лабораторні		
	–	–	
	Самостійна робота		
	90 год.	90 год.	
	Індивідуальні завдання:		
-	-		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/90 (25%/75%)

для вечірньої форми навчання – 30/90 (25%/75%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є формування знань та розвиток компетентності з методології, організації та методичного забезпечення проведення науково-дослідницької діяльності; теоретична і практична підготовка аспірантів до самостійної науково-дослідницької роботи; формування навичок дотримання етичних норм

та авторського права при здійсненні наукових досліджень, аналізу і презентації та впровадження у практику їх результатів; оволодіння підходами до роботи з сучасними базами даних; формування звіту та створення об'єктів інтелектуальної власності; оволодіння підходами і принципами рецензування публікацій та авторефератів, проведення критичного аналізу власних матеріалів.

Завданням дисципліни є закріпити, поглибити й узагальнити у здобувачів системні науково-теоретичні знання з питань формування практичних навичок раціональної організації наукової роботи, виявити їх здатність самостійно застосувати отримані знання, вміння та навички у науковій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- нормативно-правове забезпечення наукової діяльності в Україні;
- моделі і методи планування та управління науковими дослідженнями;
- загальну характеристику наукових проектів;
- сучасною методологією наукових досліджень
- особливості вибору напрямів наукових досліджень та визначення етапів науково-дослідної роботи;
- класифікацію завдань управління науковими проектами у вищих навчальних закладах;
- засади інформаційного забезпечення науково-дослідної роботи;
- порядок оцінювання результатів наукових проектів;

вміти:

- ставити і вирішувати перспективні науково-дослідні і прикладні завдання;
- планувати та управляти науковими дослідженнями у вищих навчальних закладах;
- оформляти наукові дослідження у вигляді рефератів, анотацій, тез, наукових статей, наукових доповідей, дисертаційної роботи;
- правильно оформлювати цитування, бібліографічних посилання;
- формулювати мету, завдання та актуальність наукового дослідження;
- науково обґрунтувати результати дослідження та їх презентації.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- здатність застосувати системний підхід до вирішення проблем і продемонструвати практичні навички;
- здатність розуміти та аналізувати іншомовну наукову інформацію в усній та письмовій формах;
- здатність формувати та викладати результати своїх наукових досліджень українською та іноземною мовами;

– здатність до аргументованого обґрунтування своїх поглядів та гіпотез, генерувати нові ідеї (креативність), демонстрування творчого та інноваційного потенціалу в синтезі рішень і в розробці проектів;

– здатність досліджувати теоретико-методологічні, науково-методичні та прикладні засади розвитку та управління економікою;

– здатність методологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати, аналізувати, розробляти та впроваджувати рекомендації щодо управління можливими напрямками розвитку проблемної ситуації;

– здатність здійснювати критичний аналіз, оцінювання і синтез нових та складних ідей в економіці, розробляти та реалізувати наукові проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання.

Програмні результати навчання:

– знати принципи спілкування та ведення дискусій у науковому середовищі, в тому числі і в іншомовному;

– уміти викладати результати своїх досліджень у формі доповідей, тез, статей у науково-технічних виданнях українською та іноземними мовами;

– знати особливості міждисциплінарних взаємодій, характерних для сучасної науки і філософії; особливості філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації;

– вміти орієнтуватися в складних філософських проблемах сучасної науки і способах їх вирішення; застосовувати філософські принципи та концепції при здійсненні наукового дослідження;

– уміти оцінювати вплив когнітивних та соціальних чинників на економічну поведінку суб'єкта та враховувати їх при прийнятті управлінських рішень;

– уміти організовувати та управляти науковими проектами, оформлювати дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном);

– уміти формувати проблеми та знаходити шляхи їх вирішення; постійно підвищувати рівень освіти; орієнтуватися у сучасних євроінтеграційних освітніх тенденціях.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Теоретичні засади здійснення наукових досліджень

Тема 1. Наука як продуктивна сила

Предмет і сутність науки та її головна функція. Наука як динамічна

система знань. Організація науково-дослідної роботи в Україні. Категорії наукових і науково-педагогічних працівників. Сектори науки, в яких виконуються наукові та науково-технічні роботи.

Міжнародна науково-технічна співпраця України. Міжнародні програми розвитку науково-технічної співпраці між Україною і Європейським Союзом.

Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Інформаційний супровід наукових досліджень. Бібліографічні та реферативні бази даних. Наукометричні показники, їх зміст і значення. Техніка роботи з науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.

Тема 3. Асистентська практика

Загальні вимоги щодо практики. Мета, завдання та зміст асистентської практики. Організація проведення практики та підбиття її підсумків. Форми звітності. Оформлення матеріалів практики.

Змістовна частина 2. Технологія і організація наукового дослідження

Тема 4. Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення

Форми завершення наукових досліджень у вищих навчальних закладах освіти. Кандидатська дисертації: загальна характеристика, послідовність виконання, підготовчий етап, робота з текстом, оформлення.

Керівництво кандидатською дисертацією, її рецензування та захист. Докторська дисертація як наукове дослідження. Оформлення документів на докторську дисертацію. Етапи написання.

Тема 5. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження

Сутність наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Доповідь. Методика написання тексту.

Типова структура рецензії (відгуку). Внесення правок після рецензування.

Підручник, навчальний посібник, вимоги до написання та оформлення. Методика підготовки та оформлення публікацій. Надання грифу Міністерства освіти і науки України. Форми звітності при науковому дослідженні та апробації результатів дослідження.

Тема 6. Автореферат дисертації та вимоги до його оформлення

Загальні вимоги до автореферату. Структура автореферату. Анотація. Оформлення автореферату. Видання автореферату. Електронний варіант автореферату дисертації.

Тема 7. Порядок захисту дисертації.

Попередня експертиза (передзахист) дисертації. Подання дисертації до попереднього розгляду в спеціалізованій вченій раді. Друкування та розсилання автореферату. Підготовка здобувача до захисту дисертації. Процедура прилюдного захисту дисертації. Оформлення документів атестаційної справи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Теоретичні засади здійснення наукових досліджень												
Тема 1. Наука як продуктивна сила	14	2	-	-	6	6	14	2	-	-	6	6
Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	18	2	2	-	7	7	18	2	2	-	7	7
Тема 3. Асистентська практика	18	2	2	-	7	7	18	2	2	-	7	7
Разом за змістовою частиною 1	50	6	4	-	20	20	50	6	4	-	20	20
Тема 4. Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення	17	2	3	-	6	6	17	2	3	-	6	6
Тема 5. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження	18	2	2	-	7	7	18	2	2	-	7	7
Тема 6. Автореферат дисертації та вимоги до його оформлення	19	2	3	-	7	7	19	2	3	-	7	7
Тема 7. Порядок захисту дисертації	16	2	4		6	4	16	2	4		6	4
Разом за змістовою частиною 2	70	8	12	-	26	24	70	8	12	-	26	24
Усього годин	120	14	16	-	46	44	120	14	16	-	46	44

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як продуктивна сила	2
2	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2
3	Асистентська практика	2
4	Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення	2
5	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження	2
6	Автореферат дисертації та вимоги до його оформлення	2
7	Порядок захисту дисертації	2
Разом		14

6. Теми практичних та семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як продуктивна сила	2
2	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2
3	Асистентська практика	2
4	Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення	3
5	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження	2
6	Автореферат дисертації та вимоги до його оформлення	3
7	Порядок захисту дисертації	4
Разом		16

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Обов'язкова самостійна робота передбачає самостійне вивчення окремих теоретичних питань тем дисципліни, виконання індивідуальних завдань, участь у роботі малих груп; систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед написанням рубіжного контролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як продуктивна сила	6
2	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	7
3	Асистентська практика	7
4	Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення	6
5	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження	7
6	Автореферат дисертації та вимоги до його оформлення	7
7	Порядок захисту дисертації	6
	Разом	46

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні робота є однією з форм самостійної роботи здобувачів, яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Вибіркове індивідуальне завдання передбачає підготовку статті, роботи на конкурс, участь у конференціях, олімпіадах з дисципліни з метою підвищення рейтингу здобувача.

Виконання здобувачем індивідуального завдання має бути підпорядковане певним вимогам, а саме таким, як:

1) *розвиток мотиваційної установки*. Мотиваційна установка – це вироблення в особі внутрішньої потреби в постійній самостійній роботі і, головне, досягнення певних результатів задоволення цієї потреби;

2) *систематичність і безперервність*. Тривала перерва в роботі з навчальним матеріалом негативно впливає на засвоєння знань, спричиняє втрату логічного зв'язку з раніше вивченим;

3) *послідовність у роботі*. Послідовність означає чітку упорядкованість, черговість етапів роботи. Не закінчивши вивчення однієї книги, не можна братися за іншу, далі за третю. Розкиданість і безсистемність читання породжують поверховість знань, унеможливають тривале запам'ятовування прочитаного. При читанні конспекту лекцій, монографії, підручника, статті, навчального посібника не повинно залишатися нічого нез'ясованого;

4) *правильне планування самостійної роботи, раціональне використання часу*. Чіткий план допоможе раціонально структурувати виконання індивідуального завдання, зосередитися на найсуттєвіших питаннях.

Індивідуальне завдання припускає наявність таких елементів: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдання; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості.

Перелік питань для виконання індивідуального завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як продуктивна сила	6
2	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	7
3	Асистентська практика	7
4	Кандидатська, докторська дисертації: написання, оформлення	6
5	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження	7
6	Автореферат дисертації та вимоги до його оформлення	7
7	Порядок захисту дисертації	4
	Разом	44

Теми рефератів:

Частина 1. Теоретичні засади здійснення наукових досліджень

1. Виникнення та еволюція наукового знання.
2. Організація наукової діяльності в Україні.
3. Поняття про методологію та метод наукового дослідження.
4. Наукова парадигма.
5. Методологія педагогічної науки.
6. Етичний кодекс вченого етика наукового дослідження. .
7. Організація творчої діяльності.
8. Специфіка ділового спілкування та листування.
9. Технологія наукового дослідження.
10. Загальнонаукові та міждисциплінарні методи дослідження.
11. Методи обробки результатів дослідження.
12. Методи аналізу та графічні методи.
13. Статистичні методи в педагогічних дослідженнях.
14. Соціометричні методи.
15. Формування вибіркової сукупності.
16. Методика обробки отриманої у науковому дослідженні інформації.
17. Ефективність наукових досліджень та звіт про виконану науково-дослідну роботу.
18. Вимоги щодо асистентської практики.
19. Організація проведення практики та підбиття її підсумків.
20. Форми звітності. Оформлення матеріалів практики.

21. Наука й наукові дослідження в сучасному світі.
22. Технологія наукових досліджень.
23. Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень.
24. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів.
25. Оформлення документів для подання атестаційної справи до ВАК України.

Частина № 2. Технологія і організація наукового дослідження

1. Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
2. Дисертаційні роботи: поняття, основні види, загальна характеристика.
3. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження.
4. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації з теми дисертаційного дослідження.
5. Загальні вимоги до дисертації.
6. Загальні вимоги до автореферату.
7. Попередня експертиза (передзахист) дисертації.
8. Підготовка здобувача до захисту дисертації. Процедура прилюдного захисту дисертації.
9. Види інформації та методика оволодіння нею в процесі дослідження.
10. Що відноситься до джерел наукових досліджень. Їх класифікація.
11. Законодавство, науково-технічна політика і нормативна база наукових досліджень в Україні.
12. Сутність наукових документів та їх види.
13. В чому відмінність понять «методика», «методологія», «методи».
14. Методика роботи з інформаційними джерелами, вимоги до роботи над текстом.
15. Специфіка науково-дослідної діяльності.
16. Види та ознаки наукових досліджень
17. Загальна методологія наукового дослідження.
18. Організація наукової діяльності
19. Презентація наукових досліджень.
20. Виконання і захист дисертації
21. Інформаційний супровід наукових досліджень.
22. Бібліографічні та реферативні бази даних.
23. Наукометричні показники, їх зміст і значення.
24. Поняття та вимоги до написання реферату.
25. Доповідь (повідомлення) її види та методичні вимоги до тексту.
26. Наукова стаття, структурні елементи та вимоги до написання.
27. Рецензія, анотація, тези, резюме – їх особливості та призначення.
28. Наукова монографія, види та вимоги до структури і оформлення тексту.
29. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
30. Які форми впровадження результатів наукових досліджень.

31. Охарактеризувати мотиваційні аспекти проведення наукових досліджень.
32. Механізми фінансування та визначення ефективності наукових досліджень.
33. Підручник, навчальний посібник. Вимоги до формування тексту та видання.
34. Визначення характеру конкретного наукового дослідження.
35. Добросесність та антиплагіат.

10. Методи навчання

Методи навчання, які використовуються: словесні, наглядні, пояснювально-ілюстративні, аналітичні, дослідницькі.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- рольові ігри (елементи);
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних матеріалів (фінансова звітність тощо);
- моделюючі вправи, розв'язування творчих задач та завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Базовою є методика проблемного навчання у формі лекційних занять із застосуванням кейс-методів, дискусій, відео методів, мультимедійного методу і підготовки та обговорення індивідуальних проєктів. Крім того застосовуються:

- метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування на семінарі.
- метод тестового контролю, поточні семестрові роботи та залікова робота.
- метод самоконтролю.
- метод письмового контролю: контрольна робота, письмовий екзамен.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення здобувачів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага здобувачів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує здобувачів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й

висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

11. Методи контролю

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний.

Форми контролю, які використовуються:

Поточний контроль: тестовий контроль, перевірка рішення практичних завдань, перевірка складання конспектів, захист та оцінювання індивідуальних завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступу на конференції, участь у конференціях, публікація статті.

Поточний підсумковий контроль: перевірка контрольних робіт. Поточні підсумкові контрольні роботи містять практичну та теоретичну складові.

Підсумковий контроль: залік. Оцінювання знань здобувачів здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності та поточного контролю. Максимальна кількість балів дорівнює 100.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі з дисципліни (підсумковий контроль – залік)

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістова частина 1			Змістова частина 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
15	15	20	10	15	10	15	

T1, T2 ... T7 – теми змістових частин.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності/Local grade	Оцінка ЄКТС/ ECTS grade		Оцінка за національною шкалою/National grade
			для заліку
90–100	A	Excellent	Зараховано/Passed
82-89	B	Good	
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Не зараховано/Fail
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Для освоєння навчальної дисципліни «Аспірантський дослідний семінар» розроблено:

1. Конспект лекцій.
2. Робочий зошит для практичних занять.
3. Завдання для перевірки самостійної роботи здобувача.

14. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України, 1996 р. від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами)
2. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 № 3688-ХІІ (із змінами).
3. Закон України «Про освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII.
5. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 51/95-ВР
6. Чмиленко, Ф. О. (2014). Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д.: РВВ ДНУ.
7. Конверський, А. Є. (2010). Основи методології та організації наукових досліджень:[навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів]; за ред. АЄ Конверського. К.: Центр учбової літератури.

8. Мокін, Б. І., & Мокін, О. Б. (2014). *Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник*. Вінниця: ВНТУ.
9. Ушакова Н. Г., Мельнік Л. О. (2010) *Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : конспект лекцій Харк. держ. ун-т харч. та торг. – Х. : ХДУХТ, 2010. – 89 с.*
10. Важинський, С. Е., & Щербак, Т. І. (2016). *Методика та організація наукових досліджень:[навч. посіб.]*. Суми: СумДПУ імені АС Макаренка.
11. Адаменко, О. М. *Студентський науковий семінар : методичні вказівки для проведення семінарських занять і самостійної роботи / О. М. Адаменко, Д. О. Зорін, Н. О. Зоріна. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. - 35 с.*
12. Зоріна, Н. О. *Методологія та організація наукових досліджень в екології : практикум / Н. О. Зоріна. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. - 40 с.*
13. Криштафович, Л. А., & Криштафович, Л. А. (2018). *Бібліографічне посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302: 2015)*.
14. Кислий В. М. *Організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2011. – 224 с.*
15. Ковальчук В. В. *Основи наукових досліджень: Навч. посіб. – К. : «Слово», 2009. – 240 с.*
16. Конверський А. Є. *Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студ. / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.*
17. Крушельницька О. В. *Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. – Кондор, 2006. – 206 с.*
18. Новиков Д. А., Суханов А. Л. *Модели и механизмы управления научными проектами в ВУЗах. М.: Институт управления образованием РАО, 2005. – 80 с.*
19. *Право інтелектуальної власності : підручник [Харитонов, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. К. Юрінком Інтер, 2015. – 544 с.*
20. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – К.: Знання-Прес, 2011.– 308с.*

Допоміжна

21. Філіпенко, А. С. (2005). *Основи наукових досліджень. Навчальний посібник*. К.: Академвидав.
22. Корягін, М. В. (2014). *Основи наукових досліджень: навч. посіб. К.: Алерта, 622.*

23. Клепко С. Ф. Наукова робота і управління знаннями: Навч. посіб. – Полтава: ПОІППО, 2005. – 201 с.

24. Краснобокий Ю. М. Словник-довідник науковця-початківця. – К.: Науковий світ, 2000. – 83 с.

25. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. – К.: Знання, 2005. – 309 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
2. <http://www.dsns.gov.ua>
3. http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_1#up
4. <https://scholar.google.com>
5. <https://www.linkedin.com/>
6. <https://www.researchgate.net/>